

PATVIRTINTA

Akmenės rajono savivaldybės

viešosios bibliotekos direktoriaus

2025 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. P-86

RAŠYTOJOS LAZDYNŲ PELĖDOS 2025 METŲ LITERATŪRINIŲ KŪRINIŲ KONKURSO NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rašytojos Lazdynų Pelėdos 2025 metų literatūrinių kūrinių konkurso (toliau – Konkursas) nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja Konkurso tikslus, dalyvius, organizavimo ir vertinimo tvarką. Žvelgiant į Lazdynų Pelėdos (tikrieji vardai ir pavardės Sofija Ivanauskaitė-Pšibiliauskienė ir Marija Ivanauskaitė-Lastauskienė) kūrybą iš šių dienų perspektyvos, galime pastebėti keletą svarbių aspektų:
 - 1.1. Aktualumas ir universalumas:
 - 1.1.1. Žmogaus prigimties ir moralės klausimai: Lazdynų Pelėdos kūriniuose dažnai nagrinėjami universalūs žmogiškumo klausimai: meilė, pavydas, pareiga, sąžinė, socialinė nelygybė. Šios temos išlieka aktualios ir šiandien, nepaisant pasikeitusio socialinio ir kultūrinio konteksto.
 - 1.1.2. Kaimo ir gamtos ryšys: Nors šiuolaikinis gyvenimas daugeliui nutolęs nuo kaimo, Lazdynų Pelėdos vaizduojamas glaudus žmogaus ryšys su gamta, jos cikliškumas ir grožis, vis dar rezonuoja su noru atrasti ramybę ir harmoniją. Ekologijos ir tvarumo idėjų kontekste šis ryšys įgauna naują prasmę.
 - 1.1.3. Socialinė kritika: Rašytojos subtiliai kritikavo socialinę nelygybę, skurdą ir neteisybę. Šiandien, nors ir kitomis formomis, socialinės problemos išlieka, todėl jų kūrybos įžvalgos gali būti vertingos analizuojant šiuolaikinę visuomenę.
 - 1.2. Istorinis ir literatūrinis kontekstas:
 - 1.2.1. Lietuvių literatūros klasika: Lazdynų Pelėda yra svarbi lietuvių literatūros istorijos dalis, viena pirmųjų moterų rašytojų, profesionaliai kūrusių lietuvių kalba. Jos kūryba padeda suprasti XIX a. pabaigos ir XX a. pradžios Lietuvos visuomenę, jos problemas ir vertybes.
 - 1.2.2. Realizmo ir psichologizmo bruožai: Jos kūryboje ryškūs realizmo ir psichologizmo elementai, leidžiantys giliau pažvelgti į veikėjų vidinį pasaulį ir motyvaciją. Šie literatūriniai principai išlieka svarbūs ir šiuolaikinėje literatūroje.
 - 1.2.3. Moters vaidmuo literatūroje: Žvelgiant iš feministinės perspektyvos, Lazdynų Pelėdos kūryba gali būti analizuojama kaip vienos pirmųjų moterų balsų lietuvių literatūroje, atskleidžiančių moterų patirtis ir išgyvenimus to meto visuomenėje.
 - 1.3. Šiuolaikinės interpretacijos ir reikšmė:
 - 1.3.1. Nauji skaitymo būdai: šiuolaikinė literatūros kritika gali atrasti naujų prasmų ir interpretacijų Lazdynų Pelėdos kūryboje, atsižvelgdama į šių dienų socialinius, politinius ir kultūrinius kontekstus (pvz., ekokritika, lyčių studijos).
 - 1.3.2. Įkvėpimas šiuolaikiniams autoriams: Lazdynų Pelėdos kūryba gali būti įkvėpimo šaltinis šiuolaikiniams rašytojams, nagrinėjantiems panašias temas naujais būdais ir literatūrinėmis formomis.
 - 1.3.3. Kultūros paveldo puoselėjimas: Lazdynų Pelėdos kūrinių skaitymas ir analizavimas yra svarbi kultūros paveldo dalis, padedanti išsaugoti ir perduoti ateities kartoms žinias apie Lietuvos literatūros istoriją ir visuomenę.

2. Apibendrinant, Lazdynų Pelėdos kūryba iš šių dienų perspektyvos išlieka reikšminga dėl savo universalių temų, istorinės vertės ir galimybės naujoms interpretacijoms. Ji primena apie svarbius žmogiškumo, gamtos ir socialinio teisingumo klausimus, o jos indėlis į lietuvių literatūrą yra neabejotinas.

II SKYRIUS KONKURSO TIKSLAS

3. Konkurso tikslas – ieškoti galimų sąsajų su rašytojos kūryboje esančiais moterų gyvenimo vaizdavimo niuansais ir socialinio teisingumo idėjomis. Šis tikslas leistų konkursui būti aktualiam šiuolaikinėms diskusijoms apie lyčių lygybę ir moterų vaidmenį visuomenėje, kartu prisimenant ir interpretuojant Lazdynų Pelėdos kūrybos palikimą per šią prizmę. Sudaryti galimybes kūrybinei saviraiškai, ugdyti pagarbą kalbai bei meniniam žodžiui.

III SKYRIUS DALYVAVIMO SĄLYGOS

4. Konkurse gali dalyvauti moksleiviai ir jaunimas (nuo 16 iki 29 metų amžiaus) ir suaugę rašytojai prozininkai.
5. Kūrinių apimtis – 2-5 puslapiai su parinkta /-omis iliustracija /-omis lietuvių kalba Word programoje ir PDF formatu. Darbai turi būti tvarkingi, tekstas surinktas kompiuteriu, šriftas *Times New Roman*, raidžių dydis – 12 pt., tarpai tarp eilučių – 1.
6. Kiekvienas dalyvis Konkursui gali pateikti ne daugiau vieną kūrinį, suteikdamas teisę organizatoriams jį viešinti.

IV SKYRIUS KONKURSO ORGANIZAVIMAS, KOORDINAVIMAS IR VERTINIMAS

7. Konkurso iniciatorius ir koordinatorius – Akmenės rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrius.
8. Konkursą, įgyvendinant Švietimo, kultūros, jaunimo reikalų ir sporto paslaugų teikimo programą, organizuoja Akmenės rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir Lazdynų Pelėdos memorialinis muziejus.
9. Konkursą finansuoja Akmenės rajono savivaldybė.
10. Konkurso vertinimo kriterijai:
 - 10.1. kūrybiškumas ir originalumas;
 - 10.2. kalbos taisyklingumas ir raiškumas;
11. Literatūrinių kūrinių konkursas skelbiamas kas dveji metai.

V SKYRIUS LAIKAS IR TVARKA

12. Konkursas vyks 2025 m. balandžio 17 d. – rugpjūčio 17 d.
13. Konkursui autoriai pateikia po vieną prozos (novelė, apsakymas) kūrinį Word programoje ir PDF formatu. Kartu su kūriniu pristatoma autoriaus anketa (pridedama) ir autoriaus fotonuotrauka.
14. Kūrinius siųsti adresu: Rašytojos Lazdynų Pelėdos literatūrinių kūrinių konkursui, Akmenės rajono savivaldybės viešoji biblioteka, V. Kudirkos g.9, LT-85165 Naujoji Akmenė arba el. paštu info@abiblioteka.lt iki š. m. rugpjūčio 17 dienos.
15. Apie Konkursą taip pat skelbiama:
 - 15.1. Akmenės rajono savivaldybės internetiniame puslapyje www.akmene.lt

FB *Akmenės rajono savivaldybė*

15.2. Viešosios bibliotekos internetiniame puslapyje www.abiblioteka.lt

FB *Akmenės rajono savivaldybės viešoji biblioteka*

15.3. Lazdynų Pelėdos memorialinio muziejaus FB *Lazdynų Pelėdos muziejus*

16. Dėl papildomos informacijos kreiptis į Akmenės rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrių, tel. 0425 59755, mob. +370 616 88706.

VI SKYRIUS VERTINIMAS IR APDOVANOJIMAS

17. Kūrinius vertins Akmenės rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktoriaus įsakymu sudaryta literatūrinių kūrinių vertinimo komisija (toliau – Vertinimo komisija).
18. Vertinimo komisija išaiškins Konkurso nugalėtojus, labiausiai savo kūryboje atspindėjusius Konkurso tematiką.
19. Vertinant kūrinius bus atsižvelgta į originalumą, bendrąjį raštingumą, konkurso temos atitikimą.
20. Įvertinus pateiktų kūrinių kūrybiškumo lygį, komisija gali siūlyti premiją skirti tik vienam arba tik dviem konkurso dalyviams arba premijos neskirti.
21. Konkurse dalyvaujantys autoriai skiriami į dvi grupes:
 - 21.1. I grupė – prozos kūrinių autoriai – moksleiviai ir jaunimas (nuo 16 iki 29 metų amžiaus).
 - 21.2. II grupė – autoriai nuo 29 metų amžiaus.
22. Piniginiai prizai skiriami:
 - 22.1. moksleiviams ir jaunimui (nuo 16 iki 29 metų amžiaus) – 300,00 Eur;
 - 22.2. autoriams nuo 29 metų amžiaus – 300,00 Eur;
23. Vertinimo komisija įvertins ir kitus prozos kūrinius, kurių autoriai bus apdovanoti Padėkos raštais ir atminimo dovanėlėmis.
24. Papildomą prizą kūrinio autoriui gali steigti įvairios įstaigos, organizacijos, pavieniai asmenys.
25. Visi Konkurso dalyviai bus skelbiami Akmenės rajono savivaldybės viešosios bibliotekos, Akmenės krašto literatų, Lazdynų Pelėdos memorialinio muziejaus internetiniuose, socialiniuose puslapiuose, tradicinėje bei elektroninėje spaudoje.
26. Konkurso laureatai savo prozos kūrinius visuomenei pristatys 2025 metų rugsėjo mėnesį rašytojos Lazdynų Pelėdos memorialiniame muziejuje Paragių dvare (Paragių km. Papilės seniūnija Akmenės r.), kur vyks renginys, skirtas autorių, dalyvavusių konkurse, kūrinių pristatymui, apdovanojimui.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Organizatoriai pasilieka teisę, susiklosčius nenumatytoms aplinkybėms, keisti renginio vietą, keisti ir pildyti Konkurso nuostatus, apie tai informuodami dalyvius.
 28. Dalyvavimas Konkurse reiškia dalyvio sutikimą su visomis šių Nuostatų sąlygomis ir jų
 29. pakeitimu.
-